

Aanbiedingsformulier voor AB

Agendapunt	6
Datum	11 maart 2024
Onderwerp	Wijziging stemverhouding (methode) SharePoint 2024032642
Vertrouwelijk	Nee
Doel van agendering	Besluitpunt
Bijlagen	<ol style="list-style-type: none">1. Bestuursmodel zoals vastgesteld in AB 12 mei 20142. Overzicht omgevingsdiensten: stemverhouding en aantal AB-leden bij andere diensten3. Verdeling stemverhouding huidig en nieuw (30-70)

Besluitpunten

Het algemeen bestuur wordt gevraagd in te stemmen met de wijziging van de methode van bepalen van de stemverhouding.

Aanleiding

Op 30 oktober 2023 heeft het algemeen bestuur besloten om de gemeenschappelijk regeling (concept 13de wijziging) zodanig te wijzigen dat het algemeen bestuur voortaan bestaat uit één lid per deelnemer in plaats van twee. Belangrijkste overweging hierbij was het voorkomen van onnodige bestuurlijke drukte en vervangingen en het beperken van het risico van het niet halen van quorum in de vergaderingen van het algemeen bestuur.

Het terugbrengen van het aantal leden van het algemeen bestuur heeft consequenties voor de mogelijke samenstelling van het dagelijks bestuur. Op basis van artikel 14 lid 3 van de Wet gemeenschappelijke regelingen mogen de leden van het dagelijks bestuur geen meerderheid van stemmen hebben in het algemeen bestuur. Om dit te realiseren dient nu ook de stemverhouding aangepast te worden.

(Wettelijk) kader

Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).

Toelichting

Sinds 2014 (zie bijlage 1) werkt de dienst met een dagelijks bestuur waarin plaats is voor vijf leden, waarvan drie leden afkomstig zijn van de deelnemers met de grootste financiële inbreng en twee leden van de overige deelnemers. Deze werkwijze is niet gewijzigd. In combinatie met het vereiste vanuit de Wgr dat de leden van het dagelijks bestuur geen meerderheid van stemmen in het algemeen bestuur mogen hebben noodzaakt deze werkwijze tot een aanpassing van de stemverhouding.

De problematiek in cijfers

Bij de huidige berekening van de stemverhouding op basis van de bijdrage van de deelnemers zoals vastgesteld in de initiële begroting, zijn veel combinaties van het dagelijks bestuur niet meer mogelijk. Een voltallig dagelijks bestuur (bestaande uit 5 leden, waaronder de drie grootste partijen) heeft op dit moment 35% van de stemmen, bij twee algemeen bestuursleden per deelnemer. Bij één algemeen bestuurslid per deelnemer (dus halvering van het algemeen bestuur) heeft het dagelijks bestuur ineens 70% van de stemmen. Dit is niet toegestaan vanuit de Wgr. Het momenteel in functie zijnde dagelijks bestuur van vier leden heeft bij één algemeen bestuurslid per deelnemer 42% van de stemmen. Dat levert geen strijd met de wet op, maar is ook geen duurzame oplossing.

Verkenning

De dienst heeft diverse (vijf) opties voor een nieuwe stemverhouding onderzocht, maar slecht één daarvan maakte een dagelijks bestuur bestaande uit vijf leden zoals hierboven beschreven mogelijk: een stemverhouding op basis van één stem per deelnemer (ook wel het 'one-man-one-vote'-principe genoemd). Een dergelijke stemverhouding is niet ongebruikelijk bij omgevingsdiensten: elf van de 28 omgevingsdiensten in Nederland werken er mee.

In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de wijze van bepaling van de stemverhouding bij de omgevingsdiensten. Ongeveer de helft van de omgevingsdiensten hanteert een vast aantal stemmen per deelnemer en de andere helft bepaalt de stemverhouding (mede) op basis van het ingebrachte budget.¹

Oplossing

Voor de Omgevingsdienst West-Holland is een overgang van een stemverhouding die voor 100% is gebaseerd op de omvang van de jaarlijkse bijdrage van de deelnemer, naar een stemverhouding die voor 100% is gebaseerd op één stem per deelnemer, erg groot. Daarom wordt een mengvorm van deze twee varianten voorgesteld. Met als uitgangspunt dat het percentage op basis van de jaarlijkse bijdrage per deelnemer zo groot mogelijk dient te zijn heeft de dienst berekend bij welke verhouding tussen beide percentages elk dagelijks bestuur van vijf leden mogelijk zou zijn. Dat blijkt te zijn bij 30% op basis van de jaarlijkse bijdrage en 70% op basis van één stem per deelnemer.

Als de stemverhouding wordt gewijzigd naar 30% op basis van de jaarlijkse bijdrage per deelnemer en 70% op basis van één stem per deelnemer, dan leveren de grote deelnemers stemrecht in ten behoeve van de kleinere deelnemers. Daarmee maken zij alle combinaties van een dagelijks bestuur van vijf leden mogelijk. Tevens kan het staande beleid, dat de drie deelnemers met de grootste jaarlijkse bijdrage lid van het dagelijks bestuur (mogen) zijn, ongewijzigd blijven.

Berekening

De formule voor de berekening² luidt: $SPD=(0,7*TJB/13+0,3*EJB)\%$. De uitwerking, stemverhouding van de deelnemers bij deze optie, is opgenomen in bijlage 3.

Conclusie

Het algemeen bestuur wordt gevraagd in te stemmen met de wijziging van de methode van bepalen van de stemverhouding.

Ingestemd in de vergadering van het algemeen bestuur van 11 maart 2024,

de voorzitter,

de secretaris,

A. North

M.E. Krul-Seen

¹ Tevens is het aantal vertegenwoordigers per deelnemer in het algemeen bestuur van de verschillende omgevingsdiensten in beeld gebracht. Uit dit overzicht blijkt dat alleen omgevingsdienst Midden-Holland en omgevingsdienst West-Holland twee vertegenwoordigers van iedere deelnemer hebben.

² SPD: stempercentage per deelnemer; TJB: totale jaarlijkse bijdrage conform de initiële begroting; EJB: eigen jaarlijkse bijdrage van de deelnemer

Omgevingsdienst West-Holland

Aanbiedingsformulier voor AB

Bijlage bij agendapunt	4	
Datum	12 mei 2014	
Onderwerp	Bestuurlijk model	Verseon:
Vertrouwelijk	nee	
Doel van agendering	besluitvormend	
Toelichting door	Derk Eskes	
Bijlagen bij dit formulier	A. Mogelijke nieuwe samenstelling dagelijks bestuur ODWH	

Besluitpunten bestuur

Instemmen met

- het voorstel voor de nieuwe samenstelling van het dagelijks bestuur
- het voorstel om de nieuwe samenstelling van het dagelijks bestuur direct na de gemeenteraadsverkiezingen in te voeren

Aanleiding

In de vergadering van het algemeen bestuur (AB) d.d. 9 december 2013 is besloten volgende onderdelen op te nemen in het nieuwe bestuurlijke model:

- a. Een dagelijks bestuur (DB), bestaande uit 5 leden;
- b. Het AB houdt dezelfde taken en bevoegdheden conform de huidige gemeenschappelijke regeling (GR): twee leden en een plaatsvervangend lid. Het afvaardigen van raadsleden in het AB blijft een vrije keuze van gemeentelijke deelnemers;
- c. Het aantal stemmen dat per deelnemer in het AB kan worden uitgebracht door het aanwezige lid dan wel de aanwezige leden. Dit is niet langer gekoppeld aan de fysieke aanwezigheid van een tweede lid respectievelijk een plaatsvervangend lid.

Om dit nieuwe model in te voeren is een aanpassing van de GR noodzakelijk. Het voorstel tot wijziging van de GR staat op de agenda van het DB op 24 februari 2014 en voorgesteld wordt om deze door te geleiden naar het AB op 30 juni 2014. De prognose is dat de gewijzigde GR op 1 januari 2015 in werking treedt.

De vice-voorzitter heeft in het DB d.d. 9 december 2013 voorgesteld een constructie te bedenken waardoor het DB na de gemeenteraadsverkiezingen d.d. 19 maart 2014 in de nieuwe vorm kan starten. Hiermee wordt vooruitgelopen op de wijziging van de GR.

(Wettelijk) kader

Wet gemeenschappelijke regelingen

Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst West-Holland

Oplossingsrichtingen

Bestuurlijk model

1. AB

Zoals besloten in het AB van 9 december 2013

- a. Het AB blijft qua samenstelling ongewijzigd. In het nieuw bestuurlijk model is opgenomen dat het AB dezelfde taken en bevoegdheden houdt. Dit is al in de huidige GR opgenomen en behoeft geen aanpassing.
- b. De wijze van stemmen verandert. Zoals het nu is geregeld moeten de twee AB-leden aanwezig zijn om het totaal aantal stemmen per deelnemer uit te kunnen brengen. Dit wordt door de deelnemers als onnodig bezwarend ervaren. Met het nieuwe bestuursmodel kan het aanwezige AB-lid het totaal aantal stemmen van de deelnemer uitbrengen. Met het invoeren van dit onderdeel moet worden gewacht totdat de gewijzigde GR in werking is getreden. Dit om mogelijke onrechtmatige besluitvorming te voorkomen.
- c. Het aanwijzen van raadsleden in het AB is een vrije keuze is van de gemeentelijke deelnemers. Dit is al in de huidige GR opgenomen en behoeft geen aanpassing.

2. DB

Eerst wordt een voorstel gedaan voor de nieuwe samenstelling van het DB.

Vervolgens wordt ingegaan op de mogelijkheid en consequenties van het invoeren van de nieuwe samenstelling van het DB, direct na de gemeenteraadsverkiezingen.

a. Voorstel voor de nieuwe samenstelling van het DB

Naast het gegeven dat het AB op 9 december 2013 heeft besloten dat het DB bestaat uit 5 leden, is van belang dat er voldoende draagvlak is. Bij de voorbereiding van dit voorstel is gekeken naar de gemeenschappelijke regelingen van de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland (zie bijlage 2). Hierin is sprake van maximaal zes leden en is deelname aan het DB van de 'grote' deelnemers in de GR vastgelegd; naar verwachting vanwege het draagvlak voor een relatief klein dagelijks bestuur.

DB bestaat uit vijf leden

De overweging van het AB om te kiezen voor een DB bestaande uit 5 leden was als volgt. Een oneven aantal is gewenst om het staken van de stemmen te voorkomen. Men vond drie leden te weinig en zeven leden te veel. Vervolgens ligt vijf leden het meest voor de hand.

Voldoende draagvlak

Er zijn drie grotere deelnemers Provincie, gemeente Leiden en de gemeente Alphen aan den Rijn. Gezien het draagvlak (op grond van het begrotingsaandeel) ligt het voor de hand dat zij in ieder geval in het DB vertegenwoordigd zijn. In dat geval resteren er nog twee plaatsen voor de overige deelnemers.

Regionale indeling/ vertegenwoordiging kleinere deelnemers

Voorgesteld wordt om de gemeenten Teylingen, Hillegom, Lisse en Noordwijk een DB-lid aan te laten wijzen. Ook op ander vlak zijn / worden al verschillende samenwerkingsverbanden door deze gemeenten gevormd. Na mogelijke toetreding kunnen de gemeenten Noordwijkerhout en Katwijk hierbij aansluiten.

Vervolgens kunnen de gemeenten Kaag en Braassem, Nieuwkoop, Zoeterwoude, Oegstgeest en Leiderdorp ook een DB-lid aanwijzen. Na mogelijke toetreding kan de gemeente Voorschoten hierbij aansluiten.

In bijlage A is het voorgaande uitgewerkt.

b. Voorstel om de nieuwe samenstelling van het dagelijks bestuur direct na de gemeenteraadsverkiezingen in te voeren

De besluitvorming rond de wijziging van de GR, waarin de aanpassing van de samenstelling van het DB is opgenomen, zal naar verwachting op 1 januari 2015 kunnen worden afgerond. De wens is om al direct na de raadsverkiezingen in 2014 te starten in de nieuwe samenstelling. De (juridische) inschatting is dat het invoeren van de nieuwe samenstelling van het DB, voorafgaand aan de wijziging van de GR, geen risico met zich meebrengt.

Het DB houdt zich immers grotendeels bezig met het voorbereiden van de door het AB te nemen besluiten en er worden in beginsel geen zelfstandige besluiten genomen.

De voorgestelde wijziging heeft tot gevolg dat het DB nadrukkelijker een voorbereidend portaal is voor het AB en zich grotendeels bezig zal houden met het voorbereiden van de door het AB te nemen besluiten.

De rol van het AB zal worden uitgebreid. Het AB wordt in de nieuwe setting niet alleen formeel, maar ook feitelijk het belangrijkste orgaan van de Omgevingsdienst.

Zo zal er een meer inhoudelijke agenda komen en zullen de grote strategische onderwerpen – inclusief de gedachtenuitwisseling – uitgebreid in het AB aan bod komen. Het AB zal naast de formele besluitvorming in die zin meer de functie krijgen van overlegplatform.

In afwijking van de huidige routing zal de in het kader van de P & C-cyclus opgestelde bestuursrapportage (burap) – de voormalige periodieke rapportage (perrap) – door het DB worden voorbereid en vervolgens door het AB worden behandeld.

Deze wijziging brengt met zich mee dat de vergaderdata van zowel DB als AB zodanig zullen worden aangepast dat beide vergaderingen niet meer op dezelfde dag plaatsvinden. Gedacht wordt aan een tussenliggende periode van twee à drie weken en een uitbreiding van het aantal AB vergaderingen.

De Omgevingsdienst past het vergaderschema aan, zodra de nieuwe samenstelling van het DB wordt ingevoerd. Er hoeft in verband met het voorgaande niet te worden gewacht op het formele in werking treden van de gewijzigde GR.

Agendapunt 9 (Afstemmingsstructuur) gaat in op de ambtelijke voorbereiding van bestuurlijke voorstellen.

Conclusie

Het AB wordt gevraagd in te stemmen met doorgeleiden naar het algemeen bestuur van

- het voorstel voor de nieuwe samenstelling van het dagelijks bestuur
- het voorstel om de nieuwe samenstelling van het dagelijks bestuur direct na de gemeenteraadsverkiezingen in te voeren

Ingestemd in de vergadering van het algemeen bestuur van 12 mei 2014,

De voorzitter,

de secretaris,

Bijlage 2 – Aantal AB-leden bij andere diensten en berekening stemverhouding

	Aantal deelnemers	Omgevingsdienst	Samenstelling AB	Stemverhouding one man one vote	bijzonderheden
1.	11	OD Groningen	1 lid per deelnemer	ja	
2.	12	OD IJsselland	1 lid per deelnemer	ja	
3.	15	RUD Twente	1 lid per deelnemer	ja	
4.	11	OD Achterhoek	1 lid per deelnemer	ja	
5.	13	OD Veluwe	1 lid per deelnemer	ja	
6.	11	OD Brabant-Noord	1 lid per deelnemer	ja	
7.	22	OD Zuidoost-Brabant	1 lid per deelnemer	ja	
8.	26	OD Midden- en West-Brabant	1 lid per deelnemer	ja	
9.	16	RUD Limburg Noord	1 lid per deelnemer	ja	
10.	15	OD Regio Utrecht	1 lid per deelnemer	Ja, behalve als twee of meer deelnemers gezamenlijk een lid aanwijzen. Dan heeft dit lid evenzoveel stemmen als het aantal deelnemers door wie het lid is aangewezen
11.	13	RUD Drenthe	1 lid per deelnemer	Ja, behalve bij majeure financiële en/of inhoudelijke belangen kan het AB besluiten tot een andere stemverhouding
12.	6	OD De Vallei	1 lid per deelnemer	nee	Ede heeft 2 stemmen, de rest 1
13.	15	RUD Zeeland	1 lid per deelnemer	nee	GS 7 stemmen, ander leden 1 stem
14.	12	RUD Utrecht	1 lid per deelnemer	nee	Provincie heeft 2 stemmen, rest 1
15.	9	OD rivierenland	1 lid per deelnemer	nee	Milieu-én RO-taken: 2 stemmen Alleen milieutaken: 1 stem
16.	11	OD Regio Arnhem	1 lid per deelnemer	nee	De stemverhouding is gerelateerd aan de bijdrage in de begroting
17.	17	RUD Zuid-Limburg	1 lid per deelnemer	nee	Aantal stemmen hangt af van de ingebrachte taken en het financiële belang
18.	15	OD IJmond	1 lid per deelnemer	nee	Gewogen stemverhouding obv financiële bijdrage van de deelnemer
19.	17	OD Noord-Holland Noord	1 lid per deelnemer	nee	Gewogen stemverhouding obv inwonertal en financiële bijdrage per deelnemer
20.	8	OD Regio Nijmegen	Nijmegen 2 leden, rest 1 lid.	nee	Nijmegen heeft twee AB leden met elk een stem
21.	14	OD Flevoland & Gooi en Vechtstreek	1 of 2 AB-leden, afhankelijk van financiële bijdrage	nee	Gewogen stemverhouding obv ingebracht budget van de deelnemer

22.	20	Fumo (Friesland)	1 lid per deelnemer, PZH 2 leden, gedeelde plek	nee	Stemverhouding gerelateerd aan begroting
23.	12	OD Noordzeekanaalgebied	Amsterdam, Haarlemmermeer en Provincie 2 leden per deelnemer, rest 1 lid per deelnemer.	nee	Elke deelnemer heeft een in de GR genoemd en voor die deelnemer vastgesteld aantal stemmen
24.	14	DCMR	Provincie 3 leden, Rotterdam 2 leden, overig 1 lid	nee	Elke lid heeft een in de GR genoemd en voor die deelnemer vastgesteld aantal stemmen
25.	10	OD Haaglanden	Provincie, DH en Westland 2 leden, overig 1 lid.	nee	Elke lid heeft een in de GR genoemd en voor die deelnemer vastgesteld aantal stemmen
26.	11	OZHZ	Provincie en Dordrecht 2 leden, overig 1 lid	nee	Elke lid heeft een in de GR genoemd en voor die deelnemer vastgesteld aantal stemmen
27.	7	ODMH	2 leden per deelnemer	nee	Gewogen stemverhouding obv ingebracht budget van de deelnemer
28.	13	ODWH	2 leden per deelnemer	nee	Gewogen stemverhouding obv ingebracht budget van de deelnemer

Bijlage 3: Verdeling stemverhouding huidig en nieuw/voorstel

Stemverhouding in %			
percentage naar bijdrage		100%	30%
	Bijdrage 2024	Bijdrage per deelnemer (huidig)	30 - 70 verhouding
Hillegom	871.000	4%	7%
Kaag en Braasem	1.242.000	6%	7%
Katwijk	871.000	4%	7%
Leiden	3.462.000	17%	11%
Leiderdorp	642.000	3%	6%
Lisse	799.000	4%	7%
Nieuwkoop	1.260.000	6%	7%
Noordwijk	5.579.000	28%	14%
Oegstgeest	633.000	3%	6%
Teylingen	1.067.000	5%	7%
Voorschoten	378.000	2%	6%
Zoeterwoude	835.000	4%	7%
Provincie Zuid-Holland	2.464.000	12%	9%
Totaal	20.103.000	100%	100%